

VERİ TOPLAMA YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

YÖNTEM

Verilerin araştırmacının aradığı nitelikte olabilmesi, önemli ölçüde elde edildiği yöntem ve tekniklerle ilgilidir.

Yöntem, “Bilimde belli bir sonuca erişmek için, bir plana göre izlenen yol, metot” olarak tanımlanır.

“ Bilimsel gerçekliğe nasıl ulaşılır ?” sorusuna verdiğimiz cevap bizi yöntemle götürür.

- Her bilimin kendine özgü yöntemleri olabilir.
- Yöntem aynı zamanda araştırmanın amacı ile de ilgilidir.
- Her araştırmada geçerli ve uygun tek bir yöntemden söz edilemez.
- Uygulanacak yöntem araştırmanın konusu ve amacına göre değişebilir.
- Unutulmamalıdır ki araştırmanın güvenilirliği kullanılan yöntem/yöntemlere uygun olan tekniklerin de kullanılması gerekir.

Araştırmanın amaçları şunlar olabilir:

- Bir problemin çözümlenmesi
- Bir durumun tespiti
- Yeni bir yöntem geliştirmek
- Bir konu ile ilgili literatürü taraması yapmak
- Bir hipotezin ispatına yönelik veri toplamak.

Bilimsel çalışmalarda genel olarak iki araştırma yöntemi kullanılır bunlar:

Tümevarım ve Tümdengelim

YÖNTEM

- **Tümdengelim yönteminde** genel bir kural ayrı ayrı olaylara uygulanır. *Böylece genel yargılardan özel yargılara ulaşılır.* Başka bir ifade ile bir bütünde bulunan özelliklerden hareketle bütünü oluşturan parçaların özellikleri hakkında yargılara ulaşılır.

Örnek:

Denize kıyısı olan şehirlerde nem oranı yüksektir.

Rize denize kıyısı olan bir şehirdir.

Öyleyse Rize'de nem oranı yüksektir.

YÖNTEM

- **Tümevarım yönteminde** ise, tek tek olaylardan genel yargılara ulaşılır. Başka bir ifade ile bütünü oluşturan parçaların ortak yönlerinden yola çıkarak genellemeler yapılır. Bunun için önermeler olmalıdır ve bu önermeler test edilmelidir. Bu yöntemin uygulandığı araştırmalarda daha çok gözlem ve deney tekniği kullanılır. İlgili bilim dalları ise çoğunlukla Deneysel Bilimler ve Fen Bilimleri' dir.

Örnek:

Karadeniz' de balıklar yaşar.

Akdeniz' de balıklar yaşar.

Ege Denizi' nde balıklar yaşar.

Marmara Denizi' nde balıklar yaşar.

Öyleyse ülkemizde bütün denizlerde balıklar yaşar.

TEKNİK

Teknik seçilen yönteme bağlı olarak belirlenen bilgi toplama aracıdır.

- Bu anlamda bir yönteme bağlı olarak bir veya daha fazla veri toplama tekniği kullanılabilir.
- Bilim dallarında kullanılan veri farklı nitelikte olduklarından veri toplama tekniklerinin de buna uygun bir şekilde seçilmesi gerekir.
- Fen bilimlerinde kullanılan teknikler genellikle deney ve gözlem; sosyal bilimlerde ise görüşme, gözlem, anket ve belge taraması şeklinde olabilir.

BİLİMSEL ARAŞTIRMADA KULLANILAN TEKNİKLER

a) Kurumsal (teorik) Araştırmalarda Kullanılan Teknikler

Kuram, “ Sistemli bir biçimde düzenlenmiş, birçok olayı açıklayan ve bir bilime temel olan kurallar, yasalar bütünü ” olarak tanımlanır.

Bir kuramın oluşabilmesi için öncelikle bir hipotezin olması gerekir

- Bir kuramda, niçin ve nasıl sorularına cevap aranır.
- Bir sosyal olayın, başka sosyal olay ya da olaylarla ilişkisi ortaya konulur.

BİLİMSEL ARAŞTIRMADA KULLANILAN TEKNİKLER

b) Deneysel Araştırmalarda Kullanılan Teknikler

Deneysel araştırmalarda kullanılan teknikleri iki grupta toplamak mümkündür.

- 1) Birincil Veriler: Bu veriler orjinaldir. Yani araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Araştırmacı; anket, gözlem, deney ve görüşme gibi bilimsel araştırma teknikleri ile verileri toplar. Bilimsel bilgiye ulaşmak için daha çok birincil verilerden faydalanılır.
- 2) İkincil Veriler: Birincil veriler dışında kalan, daha önce başkaları tarafından oluşturulmuş tüm verilerdir. İkincil veriler; kütüphanelerden/sanal kütüphanelerden, arşivlerden, kitaplardan, dergilerden, tezlerden, istatistiklerden, sürekli yayınlardan, ansiklopedilerden, sözlüklerden, tezlerden, broşür ve kataloglardan elde edilebilir.